

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GENERALINIS PROKURORAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PROKURATŪROS ANTIKORUPCINIO ELGESIO
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2023 m. spalio 25 d. Nr. I-221
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo 2 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 13 straipsnio 1 dalimi:

1. T v i r t i n u Lietuvos Respublikos prokuratūros antikorupcinio elgesio taisykles (pridedama).

2. P a v e d u Dokumentų valdymo ir asmenų aptarnavimo skyriui su šiuo įsakymu supažindinti Generalinės prokuratūros ir teritorinių prokuratūrų prokurorus, valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis.

Generalinė prokurorė

Nida Grunskienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS PROKURATŪROS ANTIKORUPCINIO ELGESIO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos prokuratūros antikorupcinio elgesio taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato pagrindinius prokurorų, prokuratūros valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau visi kartu – prokuratūros darbuotojai), antikorupcinio elgesio principus, kurių turi būti laikomasi tarnybos (darbo) aplinkoje ir už jos ribų.

2. Taisyklių tikslas – prokuratūroje kurti ir palaikyti atsparią korupcijai aplinką, stiprinti prokuratūros darbuotojų sąmoningumą ir atsparumą korupcijai, nustatyti pagrindinius prokuratūros darbuotojų skaidrios veiklos ir antikorupcinio elgesio standartus ir priemones, užtikrinančias sąžiningumą, atsakingumą, korupcijos netoleravimą.

3. Prokuratūros darbuotojai, atlikdami jiems pavestus uždavinius ir funkcijas, įsipareigoja laikytis Lietuvos Respublikos ir tarptautinių teisės aktų, reglamentuojančių korupcijos prevenciją, netoleruoti korupcinio elgesio, neteisėtų dovanų, nepotizmo, interesų konflikto, kyšininkavimo, papirkimo, prekybos poveikiu, piktnaudžiavimo tarnyba, kitų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ir kitų teisės normų pažeidimų.

4. Taisyklių nuostatos taikomos visiems prokuratūros darbuotojams.

5. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

5.1. **Diskreditavimas** – prokuratūros autoritetui kenkiantis, pasitikėjimą ja griauantis ir ją kompromituojantis prokuratūros darbuotojo veikimas ar neveikimas.

5.2. **Dovana** – bet koks neatlygintinai perduodamas turtas ar turtinė teisė, kurią galima įvertinti pinigais (pvz., materialūs daiktai, paslaugos, kelionės, mokymai, narystė klubuose, išskirtinės nuolaidos, dovanų čekiai, pakvietimai į renginius (konferenciją, stažuotę, seminarą, pramoginį renginį), maitinimo, apgyvendinimo, transporto ir pan. išlaidų apmokėjimas), kai tai tiesiogiai susiję su prokuratūros darbuotojo atliekamomis funkcijomis ar prokuratūros vykdoma veikla. Dovana nelaikomi tik mažos vertės daiktai, turintys informacinę paskirtį (pvz., brošiūros, bukletai, katalogai, rašikliai).

5.3. **Kronizmas** – draugų ir bičiulių protegavimas naudojantis einamomis pareigomis ir statusu.

5.4. **Nepotizmas** – artimų asmenų, šeimos narių protegavimas naudojantis einamomis pareigomis ir statusu.

5.5. **Skaidrumas** – prokuratūros veiklos politika, susijusi su atvirumu, viešumu, atskaitingumu, sprendimus priimančiųjų atsakomybe, sprendimų pagrįstumu, aiškumu, informacijos sklaida, komunikavimu.

5.6. **Tradicija** – valstybės, nacionaliniu mastu per ilgą laiką istoriškai susiklostančių ir įvairiose bendrijose (visuomenėje, socialinėse grupėse) įsitvirtinančių kultūros formų, turinčių simbolinę prasmę ar ypatingą reikšmę (papročių, apeigų, vaizdinių, idėjų, simbolių, socialinių normų ir vertybių, religinių tikėjimų, mąstysenos, elgsenos ir kt.), išsaugojimas ir perdavimas iš kartos į kartą.

5.7. **Tretieji asmenys** – juridiniai asmenys ir fiziniai asmenys, kurie nėra prokuratūros darbuotojai.

5.8. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme, Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose skaidrų elgesį ir tarnybinę etiką.

II SKYRIUS

ATSPARUMO KORUPCIJAI PRINCIPAI IR ELGESIO REIKALAVIMAI

6. Formuojant ir įgyvendinant korupcijai atsparią aplinką, prokuratūroje vadovaujamosi šiais principais:

6.1. teisėtumo – korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės įgyvendinamos laikantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, užtikrinant asmens teisių ir laisvių apsaugą;

6.2. visuotinumą – korupcijos prevencijos subjektai yra prokuratūros darbuotojai;

6.3. sąveikos – korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių veiksmingumas užtikrinamas derinant prokuratūros darbuotojų, dalyvaujančių įgyvendinant korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones, veiksmus, keičiantis reikalinga informacija ir teikiant pagalbą;

6.4. nuolatinumo – korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių veiksmingumas užtikrinamas nuolat tikrinant ir peržiūrint šių priemonių įgyvendinimo rezultatus ir teikiant pasiūlymus dėl veiksmingumo didinimo;

6.5. proporcingos korupcijos prevencijos veiklos – korupcijos prevencijos veikla vykdoma atsižvelgiant į prokuratūros funkcijas ir administracinius pajėgumus, o priemonės taikomos tik tokios, kurios būtinos korupcijai atspariai aplinkai sukurti, siekiant kuo mažesnės administracinės naštos;

6.6. skaidrumą – korupcijos prevencijos veikla yra vieša ir atvira visuomenei;

6.7. asmens teisių apsaugos – korupcijos prevencijos veikla turi būti vykdoma užtikrinant teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugant asmenų teises ir teisėtus interesus, vadovaujantis asmens duomenų teisinės apsaugos reikalavimais;

6.8. įtraukimo – įgyvendinant korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones, įtraukiami prokuratūros darbuotojai ir skatinami prisidėti prie korupcijai atsparios aplinkos kūrimo.

7. Prokuratūra siekia, kad jos veikla atitiktų veiklos procedūrų skaidrumo ir teisėtumo kriterijus. Prokuratūroje laikomasi nepakantumo korupcijai pozicijos, netoleruojama jokia korupcinio pobūdžio nusikalstama veika, imamasi visų būtinų priemonių, kad būtų užkirstas kelias korupcinio pobūdžio nusikalstamoms veikoms ir kitų teisės normų pažeidimams, skatinamas darbuotojų sąmoningumas ir korupcijos apraiškų netoleravimas.

8. Prokuratūros darbuotojai, turintys deklaruojančio asmens statusą, privalo deklaruoti privačius interesus, pajamas ir turtą teisės aktų nustatyta tvarka ir pagrįsdais, taip pat užtikrinti, kad priimant sprendimus pirmenybė būtų teikiama viešiesiems interesams, užkirsti kelią interesų konfliktui kilti ir korupcijai plisti.

9. Prokuratūros darbuotojas privalo:

9.1. nedelsdamas informuoti savo tiesioginį vadovą apie kilusį viešųjų ir privačių interesų konfliktą ir nusišalinti nuo dalyvavimo tolesnėje sprendimo rengimo, svarstymo ir priėmimo procedūroje;

9.2. jei jo funkcijos susijusios su dalyvavimu rengiant, svarstant teisės aktų projektus ar juos priimant, – deklaruoti dėl kiekvieno teisės akto projekto jo atžvilgiu vykdytą lobistinę veiklą Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pirmininko ir (ar) Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2020 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. I-396 „Dėl Prokuratūros darbuotojų, kurių atžvilgiu vykdyta lobistinė veikla, deklaracijų pildymo ir pateikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

9.3. atlikdamas pareigas ir laisvu nuo pareigų atlikimo laiku nediskredituoti prokuratūros autoriteto, rodyti kitiems pavyzdį, laikytis nustatytų vidaus taisyklių;

9.4. nepiktnaudžiauti einamomis pareigomis, nenaudoti dokumentų, patvirtinančių einamas pareigas ir suteiktus įgaliojimus, norėdamas paveikti kitus asmenis priimti palankų sprendimą;

9.5. pranešti apie jam žinomą korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką Pranešimų apie pažeidimus įstaigose pateikimo Lietuvos Respublikos prokuratūrai tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2018 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. I-207 „Dėl Pranešimų apie pažeidimus įstaigose pateikimo Lietuvos Respublikos prokuratūrai tvarkos aprašo

patvirtinimo“, nustatyta tvarka, taip pat Specialiųjų tyrimų tarnybai arba kitai ikiteisminio tyrimo įstaigai, Korupcijos prevencijos įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka.

III SKYRIUS DOVANŲ POLITIKA

10. Prokuratūros darbuotojams draudžiama priimti bet kokios vertės dovanas arba jas teikti, jeigu tai gali sukelti interesų konfliktą arba jo regimybę tretiesiems asmenims, taip pat moralinį ar kitokio pobūdžio įsipareigojimą, galintį turėti įtakos sprendimų priėmimui, deryboms, viešiesiems pirkimams, sandorių sudarymui ar kitaip paveikti priimamus sprendimus arba sukelti abejonių dėl šių sprendimų objektyvumo ir nešališkumo.

11. Prokuratūros darbuotojai negali priimti dovanų, jeigu tai susiję su jų tarnybine padėtimi, išskyrus teisės aktuose nustatytas išimtis. Prokuratūros darbuotojai jokiais atvejais negali reikalauti ar prašyti dovanos, taip pat savo elgesiu ar veiksmais parodyti, kad tikisi gauti ar priimtą dovaną, bet koku būdu, sietinu su einamomis pareigomis ar suteiktais įgaliojimais.

12. Nepriimtiniomis laikomos ir mažareikšmės dovanos (pvz., saldainiai, kava, gėlės ir pan.), jeigu jos gautos iš trečiųjų asmenų kaip padėka ar atlygis už teisėtą ir tinkamą prokuratūros darbuotojo darbo pareigų vykdymą.

13. Prokuratūros darbuotojų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas gautos, taip pat reprezentacinės dovanos, kurių vertė viršija 150 eurų sumą, Generalinei prokuratūrai arba apygardos prokuratūrai perduodamos, įvertinamos, įtraukiamos į apskaitą, eksponuojamos ir saugomos Dovanų, gautų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, taip pat reprezentacinių dovanų perdavimo, saugojimo ir eksponavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2014 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. I-102 „Dėl Dovanų, gautų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, taip pat reprezentacinių dovanų perdavimo, saugojimo ir eksponavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

14. Nustačius, kad dovanos vertė viršija 150 eurų, tokia dovana laikoma valstybės nuosavybe. Tokiu atveju dovanų įvertinimo komisija užpildo dovanos ar eksponato vertinimo aktą ir paveda įgaliotam asmeniui dovaną įrašyti į dovanų ar eksponatų apskaitos registrą.

15. Nustačius, kad dovanos vertė mažesnė nei 150 eurų, tokia dovana bendra tvarka grąžinama ją gavusiam prokuratūros darbuotojui.

IV SKYRIUS VIEŠŪJŲ IR PRIVAČIŲ INTERESŲ KONFLIKTŲ VALDYMAS

16. Prokuratūros darbuotojai privalo laikytis teisės aktų, reglamentuojančių viešųjų ir privačių interesų derinimą, imtis visų įmanomų priemonių, kad nepakliūtų į situacijas, sukeliančias interesų konfliktus, ir būtų išvengta interesų konflikto.

17. Pagrindinės elgesio taisyklės vengiant interesų konflikto:

17.1. nešališkai, sąžiningai ir tinkamai atlikti savo pareigas;

17.2. tarnybos (darbo) laiką skirti tik tarnybos (darbo) funkcijoms atlikti;

17.3. tarnybos (darbo) priemonės ir prokuratūros patikėtą turtą naudoti tik tarnybos (darbo) funkcijoms atlikti;

17.4. prokuratūros vardo ir (ar) reputacijos nenaudoti kitoms, ne su tarnybos (darbo) santykiais susijusioms, pareigoms ir veikloms atlikti;

17.5. nesinaudoti tarnybos (darbo) pareigomis asmeninei naudai gauti;

17.6. priimant sprendimus, vadovautis išimtinai prokuratūros interesais, priimti tik objektyviai pagrįstus, nešališkus ir geriausiai prokuratūros poreikius atitinkančius sprendimus;

17.7. nusišalinti nuo sprendimų, galinčių sukelti interesų konfliktą, priėmimo ir nedelsiant pranešti (raštu, elektroniniu paštu) apie interesų konfliktą ir nusišalinimą.

18. Prokuratūroje netoleruojamas nepotizmas ir kronizmas.

19. Kilus klausimų ar neaiškumų dėl galimo interesų konflikto, prokuratūros darbuotojams

rekomenduojama:

19.1. kreiptis į Generalinės prokuratūros vadovybę arba prokuratūros darbuotoją, atsakingą už korupcijos prevenciją, dėl išankstinių rekomendacijų ir jomis vadovautis;

19.2. konsultuotis su prokuratūros darbuotoju, atsakingu už korupcijos prevenciją.

V SKYRIUS PRANEŠĖJŲ APSAUGA

20. Turėdamas pagrįstų įtarimų dėl galimo Taisyklių pažeidimo prokuratūros darbuotojas privalo pranešti per prokuratūroje įdiegtą vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą apie jam žinomą faktą, kad kitas prokuratūros darbuotojas, atlikdamas savo pareigas, pažeidė Taisyklių reikalavimus. Pranešėjų apsaugos priemonės užtikrinamos Pranešėjų apsaugos įstatymo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. 1133 „Dėl Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo įgyvendinimo“ ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Taisyklėse nenustatytais atvejais prokuratūros darbuotojai privalo laikytis kituose teisės aktuose nustatytų etikos reikalavimų ir visuotinai pripažintų dorovės normų.
